

стерилізації ультрафіолетовим опроміненням (УФО): протягом 20 хв. з кожного боку на відстані 40 см від випромінювача потужністю 40 ват.

Бібліографічний список

1. Степень микробиальной загрязненности половой сферы коров в зависимости от метода искусственного осеменения /Осташко Ф.И. и др. //Молочно-мясное скотоводство: Респ. межвед. тем. науч. сб.- К.:Урожай, 1966. - Вып.7. - С.80-91.

2. ТУ-38-106140-78, изготовитель - завод «Резинотехника», г.Свердловск, промышленный каталог 10138-80.

3. Кузнецов Г.М., Кузнецов О.Г., Кузнецов М.Г. Гігієнічна захисна рукавичка: Патент України №890 на промисловий зразок з пріоритетом від 14.07.94. - Київ: Держпатент, 1994.

4. Осташко Ф.И., Чирков В.А. Перчатки с полиэтиленовой пленки //Ветеринария.- 1965. - №11. - С.111.

5. Чирков В.А. Испытание некоторых полимеров на токсичность для семени быков-производителей // Животноводство. - №4.- 1966.- С.62-63.

6. Стерилізація інструментів та предметів з поліетилену використовуваних для штучного осіменіння корів /Осташко Ф.І та ін. //Вісник с-г науки.- 1969. - №12. - С.91-94.

В статье представлены результаты исследований пригодности отечественных одноразовых полиэтиленовых защитных перчаток для выполнения биотехнологических работ. Установлено, что их санитарные и физиологические качества не уступают зарубежным аналогам.

The results suitability investigations of home made polyethylene protective gloves for conducting of biotechnological works are presented in the article. It was found that sanitary and physiological qualities of the gloves do not concede to their foreign analogues.

УДК: 636.52/.58.083:351.777.6:551.584

ОЦІНКА БАКТЕРІАЛЬНОЇ ЗАБРУДНЕНОСТІ ПОВІТРЯ ПРИ ВИРОЩУВАННІ БРОЙЛЕРІВ

Е.Е.Дуюнов

Інститут птахівництва УААН

У статті наведено результати вивчення динаміки накопичення мікроорганізмів у пташнику при вирощуванні бройлерів. встановлено, що з 25 денного віку кількість мікроорганізмів у повітрі пташника перевищує гранично допустиму "Ветеринарно-санітарними правилами...", а в 6-тижневому віці вона становить більше 700 тис. мікробних тіл в 1м³.

птахівництво, вирощування бройлерів, мікрофлора пташника

Промислове виробництво продукції птахівництва спричинює високу концентрацію птиці на відносно обмежених за розмірами територіях. При цьому створюються сприятливі умови для нагромадження, посилення патогенності і рециркуляції хвороботворних мікроорганізмів. Контроль за

накопиченням мікроорганізмів у птахівницьких приміщеннях дає змогу своєчасно вжити заходів для попередження та знешкодження хвороботворних мікроорганізмів, або недопущення збільшення їх кількості до рівня, що спричиняє загрозу для епізоотичного благополуччя птиці [1].

Відповідно до “Ветеринарно-санітарних правил до птахівницьких підприємств і вимог до їх проектування” [3], гранично допустимими концентраціями мікроорганізмів в 1 м^3 повітря приміщень для вирощування молодняку птиці в кліткових батареях є 100 тис. мікробних тіл, для вирощування на підлозі – 200 тис.; для утримання дорослої птиці: в кліткових батареях 220 тис., на підлозі – 500 тис. мікробних тіл в 1 м^3 .

За даними досліджень Байдевятова Ю.[2], кількість мікробних тіл в 1 м^3 повітря пташника на протязі періодів вирощування та утримання птиці має тенденцію до постійного збільшення. Вже через три місяці після початку утримання курей-несучок в 1 м^3 повітря пташника містилося 1000000 мікробних тіл, а на 12-й місяць ця кількість вже становила 6100000 мікробних тіл.

Регенератором мікрофлори виступає сама птиця та, як вважає Я. Русенко [5], конструкції приміщення, крім того, патогенна мікрофлора може заноситися зовні: потоками повітря, обслуговуючим персоналом, транспортом, дикими птахами, комахами та іншим шляхом.

За даними окремих авторів [4], при вирощуванні ремонтного молодняку та утриманні продуктивних курей питання дезинфекції приміщень у присутності птиці має найважливіше значення.

Мікробне забруднення змінюється не тільки на протязі періоду вирощування та утримання птиці, а і на протязі доби. Встановлено [2], що при утриманні курей-несучок: о 5-й годині ранку відмічалось мікробне забруднення повітря 90,5 тис. мікробних тіл в 1 м^3 , о 9-й годині – 289 тис., о 13-й годині – 505 тис., о 17-й годині – 215,4 тис. Зміни мікробного забруднення він пов’язував з періодами змін активності птиці і проведенням технологічних операцій по догляду за нею, вони були пропорційні вмісту пилу в повітрі пташника.

Однією з підгалузей птахівництва, що найбільш динамічно розвивається в Україні, є бройлерна індустрія. Сучасні технології виробництва м’яса бройлерів передбачають застосування високої щільності посадки птиці. Профілактика хвороб при цьому набуває особливо великого значення і складності. Важливою ланкою профілактики хвороб є моніторинг кількості мікроорганізмів у пташнику.

Метою досліджень було вивчення динаміки накопичення мікроорганізмів у пташнику при вирощуванні бройлерів.

Матеріал та методи досліджень. Проведено два досліді на курчатах бройлерах кросу “Гібро”, яких вирощували на підлозі, на глибокій підстилці, у літній період року.

Метою першого досліді було вивчення динаміки накопичення мікрофлори в пташнику при застосуванні типової технології вирощування бройлерів. Досліді проводили в навчальному пташнику, вмістимістю 5100 брой-

лерів, Харківської державної зооветеринарної академії. Щільність посадки птиці становила 17 гол./м² підлоги пташника. Застосовувалося обладнання фірми „Big Dutchman”. Термін вирощування становив 42 дні.

Метою другого досліді було вивчення динаміки накопичення мікрофлори в залежності від щільності посадки бройлерів. Було сформовано чотири групи бройлерів добового віку, відповідно по 112, 128, 144 і 160 голів. Птицю вирощували в ізольованих боксах при щільності посадки відповідно 14, 16, 18 і 20 гол./м² площі підлоги пташника. Решту технологічних параметрів вирощування бройлерів підтримували відповідно до рекомендацій фірми-постачальника курчат. Термін вирощування становив 42 дні.

Проби повітря відбирали о 10 годині ранку на висоті 30 см від підлоги приміщення на чашки Петрі з м'ясопептонним агаром за допомогою приладу Кротова через кожні шість днів. Підрахунок колоній мікроорганізмів здійснювали за допомогою приладу ПСБ. У першому досліді, один раз на протязі періоду досліджень, коли курчатам виповнилося 31 день, було проведено дослідження динаміки мікробного забруднення повітря пташника на протязі доби.

Фіксували також зоотехнічні показники вирощування птиці.

Результати досліджень. Дослідження показали (табл. 1 і 2), що вже з 4-тижневого віку кількість мікроорганізмів у повітрі пташника перевищувала допустиму “Ветеринарно-санітарними правилами для птахівницьких господарств і вимог до їх проектування” [3], а в кінці періоду вирощування бройлерів бактеріальна забрудненість повітря пташника була більша допустимої вже в 3,6 раза. На нашу думку, це в деякій мірі вплинуло на збереженість і кінцеву живу масу птиці, які становили відповідно

1. Динаміка накопичення мікроорганізмів в пташнику на протязі 42 днів вирощування бройлерів, тис./м³ (дослід 1)

Вік птиці, днів	Місце взяття проби		
	2 м від входу	22 м від входу	44 м від входу
За 6 годин до посадки птиці	0,2	0,25	0,2
1	3	1	1,5
7	9	15	10
13	36	41	43
19	120	128	121
25	181	188	156
31	289	295	282
37	482	496	474
42	712	743	720

2. Зміна мікробного забруднення повітря в пташнику при вирощуванні бройлерів на протязі доби, тис./м³

Час взяття проби	Місце взяття проби		
	2 м від входу	22 м від входу	44 м від входу
7 ⁰⁰	289	266	282
9 ⁰⁰	287	289	294
12 ⁰⁰	298	332	300
16 ⁰⁰	316	318	319
20 ⁰⁰	288	290	293

95.0% (96% згідно з настановою по вирощуванню бройлерів кросу “Гібро”) та 2250 г (2522 г, згідно з настановою).

Дослідження засвідчили також певні зміни кількості мікроорганізмів у повітрі пташника на протязі доби, хоча вони й не були такі значні, як при утриманні курей-несучок [2]. Мікробне забруднення повітря пташника дещо збільшувалося при підвищенні зовнішньої температури і температури повітря в пташнику в найбільш жаркий період доби в середині дня, та зменшувалося при зниженні температури вранці та ввечері.

3. Динаміка мікробного забруднення повітря пташника при вирощуванні бройлерів з різною щільністю посадки

Вік птиці, днів	Щільність посадки, гол./м ²			
	14	16	18	20
	Кількість мікроорганізмів в 1м ³ повітря, тис.			
За 6 годин до посадки птиці	1,5	2,1	2,4	2,3
1	3	3,4	3	3,5
7	9	10	10,6	12
13	34	43	58	61
19	110	142	188	198
25	256	275	299	312
31	289	302	328	340
37	398	402	496	503
42	652	721	743	896

Як видно з табл. 3, у другому досліді, як і в першому, кількість загальної мікрофлори в повітрі пташника перевищувала допустиму концентрацію починаючи з 25-денного віку. При збільшенні щільності посадки птиці мікробна забрудненість повітря в пташнику збільшувалася. При щільності посадки 20 гол./м² вона була більшою, ніж при щільності посадки 14 гол./м² в 6-тижневому віці в 1,37 раза. Відповідно, при збільшенні щільності посадки бройлерів спостерігалось зменшення збереженості птиці, яка становила при щільності посадки 14 гол./м² - 98,4%, 16 гол./м² - 97,9%, 18 гол./м² - 95%, 20 гол./м² - 94,4%. Середня жива маса курчат по групах хоча й мала

тенденцію до зменшення при збільшенні щільності посадки, але встановлена різниця була недостовірною.

Висновки:

1. При вирощуванні бройлерів на підлозі на глибокій підстилці з 25-денного віку кількість мікроорганізмів у повітрі пташника починає перевищувати гранично допустиму концентрацію (200 тис./м³). Після 42 днів вирощування кількість мікроорганізмів перевищує допустиму в 3,6 раза.

2. При збільшенні щільності посадки бройлерів мікробна забрудненість повітря пташника збільшується, що є однією з причин зменшення збереженості птиці.

Бібліографічний список

1. Байдевлятов А.Б. Современные проблемы санации и дезинфекции в птицеводстве : Зб.рник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції 4-6 квітня 2000 року. - К., 2000. - С.12-14.
2. Байдевлятов Ю.А. Забруднення повітря пташників у процесі їх експлуатації //Ветеринарна медицина України.- 2001.- № 10.- С. 29.
3. Ветеринарно-санітарні правила для птахівницьких господарств і вимоги до їх проектування .-К., 2001. - 32 с.

4.Ковтанец И.Н., Марченков Ф.С. Аэрозольные технологии в сельскохозяйственной дезинфекции //Ефективне птахівництво та тваринництво.- 2004.- №2 (14).- С-50-52.

5.Русенко Я. Капілярна система матеріалів будівельних конструкцій тваринницьких приміщень, як можливий фактор передачі збудників інфекції //Ветеринарна медицина України.- 2004.- № 2. –С. 7-6.

В статье приведены результаты изучения динамики накопления микроорганизмов в птичнике при выращивании бройлеров. установлено, что с 25-дневного возраста количество микроорганизмов в воздухе птичника превышает предельно допустимое "Ветеринарно-санитарными правилами...", а в 6-недельном возрасте оно составляет более 700 тыс. микробных тел в 1м3.

The results of studying the dynamics of accumulation of microorganisms in a poultry house when breeding broilers are presented in the paper. it has been established that beginning with the 25-day age the number of microorganisms in the poultry house exceeds the limiting permissible rate which is foreknown in the veterinary-and-sanitary regulations. and at the 6-week age it is more than 700 thousand microbic bodies in 1 m3.

УДК 639.111.85:576.2

ЭКСТЕРЬЕР ЛОШАДИ ПРЖЕВАЛЬСКОГО

Т.Л. Жарких, Н.И. Ясинецкая

Биосферный заповедник "Аскания-Нова"

В настоящей работе даётся описание особенностей экстерьера лошади Пржевальского, приведены основные промеры животных современной асканийской популяции и вычислен ряд индексов телосложения. Полученные данные сравниваются с аналогичными сведениями по домашним лошадям. Обсуждается возможность изменений, произошедших в морфологии диких лошадей за период разведения в неволе.

лошадь Пржевальского, экстерьер, промеры, индексы телосложения

Лошадь Пржевальского *Equus przewalskii* Polj. является единственным диким представителем подрода настоящих лошадей, сохранившимся до наших дней. Хотя помеси с различными породами домашней лошади *Equus caballus* L. плодовиты, всё же особенности генотипа и фенотипа лошади Пржевальского не позволяют считать её предком домашней лошади. В последние годы нередко поднимался вопрос о неблагоприятных аспектах длительного зоопарковского разведения лошадей Пржевальского, влиянии факторов неволи на их фенотип, физиологию, поведение [1-3] Однако авторы не учитывали разницы между животными, разводимыми в течение многих поколений в городских зоопарках, и полуволевыми популяциями.

Зоопарк "Аскания-Нова" имеет большой опыт практического разведения и научного изучения лошади Пржевальского, популяция которой почти 50 лет обитает в условиях, максимально приближенных к естественным. Дикие лошади круглый год содержатся в больших загонах заповедной степи общей площадью 2500 га и, таким образом, негативное влияние факторов зоопарковского содержания сведено к минимуму. В